

Vikikrema



Časopis mladih na taboru Afrika na obisku, Osnovna šola Franceta Prešerna, Kranj, 9.–11. april 2010



O VIKIKREMI

Zakaj poimenovati časopis Vikikrema? To se zagotovo sprašujete vsi. V Vikikremo nismo namakali prstov, da bi lažje tipkali. Vikikrema je bila ideja, ki je skočila v zrak, ko smo govorili o črnem in belem. Kot metafora. Sestavljena je iz dveh okusov, iz čokolade in lešnika. Čokolada nas je spomnila na črnice, lešnik na belce. In ko to združiš, dobiš nekaj strastno odličnega. Tako je tudi z ljudmi – vsak posebej ne doseže nič, a če se združimo, lahko naredimo marsikaj. In vse skupaj je bolj zanimivo. Zato je ta tabor kot velika Vikikrema.

Učimo se spoštovati različne kulture ter skupaj z organizacijami, kot so na primer Amnesty International, Edirisa in pravična trgovina, uničujemo velike razdalje, ki so med nami. Izkazujemo jim podporo v upanju, da bodo tudi oni nekoč lahko živeli spodobno in pravično življenje.

Asociacije nekaterih ljudi na besedo Afrika so predvsem revščina, bolezn, pomanjkanje vode. Vse to je sicer res, ampak v Afriki ni samo to. So tudi druge, lepe stvari, zanimivi običaji in navade ljudi ter naravne znamenitosti. Afrika je celina, najbogatejša z naravnimi bogastvi. Mediji običajno pišejo le o slabih novicah in zato nimamo prave ter celostne predstave o tem prelepem kontinentu.

Na taboru želimo Afriko prikazati v drugačni luči, se seznaniti z afriškimi navadami, običaji in z načinom življenja. Zato »jejm« Vikikremo in začnimo na Afričane gledati v drugačni luči. Predvsem pa bodimo strpni do drugih – kultur in ras.

ZAKAJ NA TABOR O AFRIKI?

Mladi radovedneži z domače in gostujoče osnovne šole Stražišče so nam povedali.

Nika: »Na lanskem taboru mi je bilo všeč pa tudi Afrika me zanima.«

Luka: »Rad bi se kaj več naučil o njihovih kulturah.«

Zoya: »Rada bi pomagala ljudem v Afriki; da bi se reka Niger manj onesnaževala in da bi se pravice Afričanov spoštovale.«

Alen: »Prišel sem, ker sem upal, da mi bo všeč, in dobil sem, kar sem pričakoval.«

Mojca: »Afrika me je že prej zanimala. Zato sem pričakovala, da mi bo tabor zelo všeč.«

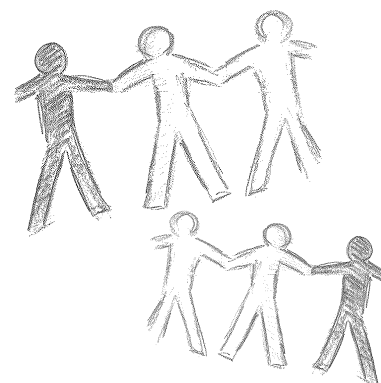
Marina: »Rada bi se naučila, kaj novega in se ob tem tudi zabavala.«

Sara: »Tukaj sem zaradi zabave in druženja s prijatelji, poleg tega pa tudi veliko izvem.«

Janina: »Afrika me zelo zanima, zato bi jo rada bolje spoznala.«

Tajda: »Prišla sem, da bi še bolje spoznala afriško kulturo.«

Aja: »Afrika me zelo zanima.«



GOST, KI NAS JE NAVDUŠIL

V petek zvečer po slastni večerji nas je obiskal Steven iz Zambije. V Slovenijo je prišel pred tremi leti, in sicer ga je k nam pripeljala njegova žena, ki je tam delala kot prostovoljka. Verjetno ima svojo ženo zelo zelo rad, saj je zaradi ljubezni, ki jo čuti do nje, zapustil svojo družino in svoj dom, domovino. Rekel je, da mu je bilo na začetku hudo, ker ni vedel, kako je pri nas, a sedaj se počuti kot eden izmed nas. Ne moti se, kajneda?

Predstavil nam je Zambijo. Ne cele Afrike, ker o njej ne ve toliko kot o svoji rojstni deželi. Začel je pri zambijski zastavi. Je zelena kot vse zelenje, ki jo pokriva. V zgornjem desnem kotu je orel, ki predstavlja svobodo. Pod njim je še ena zastava rdeče, črne in oranžne barve. Rdeča je kri umrlih, ki so padli v boju za samostojnost, črna predstavlja črnice, oranžna pa vse rudnike in naravna bogastva. Povedal nam je o razlikah med življenjem v mestu in na podeželju. V mestu živijo ljudje mnogo bolj prestižno kot na vasi. Steven je imel priložnost zaužiti oboje. V Zambiji si je služil kruh s poučevanjem v vaški šoli za sirote. V Zambiji predstavljajo sirote velik del prebivalstva, saj jih je kar 1,1 milijona! Tudi v Sloveniji službuje kot učitelj na OŠ Cerklje. Povedal nam je, da je v Zambiji pojedel veliko bele polente, ki je tudi glavna hrana tamkajšnjih ljudi. Ko smo ga vprašali, kaj je njegova najljubša jed v Sloveniji, nam je odgovoril: »Golaž.« Ko smo se vsi nasmejali, smo skupaj zapeli še nekaj pesmi. Najprej Mi se imamo radi. Steven zase trdi, da nima glasbenega daru, a smo mu vsi v en glas oporekali. Na kitaro je igral odlično in tudi poje dobro. Imeli smo se super. Vsi. In bili smo kar malo žalostni, ko nas je vedno nasmejani Steven moral zapustiti.



Skupina *BEST of the BEST* nam je popestrila petkov večer. V skupini pojeta Karolina Rakovec in back vokalistka Tjaša Marušič. Spremljali so ju kitarist Žan Jauh, bobnar Domen Debeljak, pianistka Urška Sajovic in violinistka Metka Sajovic. Karolina si je za nas vzela čas in nam odgovorila na par vprašanj.

Kdaj si se začela ukvarjati s petjem?

V drugem razredu pri osnovnošolskem zboru.

Kdo je ustanovil bend?

Metka, Urška in Žan.

Ste imeli še kakšno drugo ime?

Pred mojim prihodom so se imenovali Stupid ducks.

Kako se razumete v bendu?

Tudi v slavnejših bendih kdaj »zaškripa«. (smeh)

So se vam na odru dogodili kakšni pripetljaji?

Ravno na tem koncertu je odpovedala tehnika in malo me je bilo sram, saj mikrofona ni deloval.

Se hočete še komu zahvaliti?

Posebna zahvala gre šolskemu hišniku Mirku za pomoč pri postavitvi ozvočenja, gospodu Baši, zaradi katerega pred nastopom še nismo razpadli, ter učiteljici Dunji Jezeršek, da nam je omogočila nastop.





TRI, ŠTIRI, ZDAJ!

V soboto zjutraj smo se odpravili v center Kranja, da bi izpeljali akcijo. Postavili smo tri stojnice. Na prvi so mimoidoči lahko zaigrali na afriški boben. Bobnanje so naši amnestijevci in filmarji posneli, da bodo posnetke poslali na internetno stran, namenjeno podpori ljudem v Sudanu. Žal je bilo nekatere zaradi kamer sram in se niso želeli posneti. So pa zato amnestijevci zbirali tudi podpise za odpravo kazni bičanja v Sudanu ter izpeljali fotopeticijo. Na drugi stojnici so edirisovci predstavljali Ediriso pod gesli Odpraviš lahko revščino, Otrokom lahko omogočiš šolanje, Si eno z naravo. Na tretji stojnici so pravičneži prodajali izdelke, ki so jih izdelali Afričani in so vedno naprodaj v ljubljanski trgovini Tri muhe.

Ustavili smo 40 mimoidočih in jih vprašali, kaj je prvo, na kar pomislijo ob besedi Afrika. Največ (11) jih je odgovorilo, da na črne ljudi. Desetim je na misel prišla revščina, šest se jih je spomnilo na afriške živali, kamele, slone, leve. Štirje so govorili o črni celini, trije so pomislili na vročino in lakoto, dva pa na nogomet. Med odzivi je bilo tudi nekaj cvetk, ki si zaslužijo, da jih spravimo na papir:

Sami so si krivi, da nimajo hrane, ker tako ali tako nič ne delajo.

Ne bomo pomagali, ker tudi drugi niso nam. Tudi če imajo, beračijo!!

Slovenska politika ima že dovolj problemov in naj se brigajo zase!

Kar naj se bičajo, če se hočejo!

Slovenci so v vojni največ naredili, pa so samo kruh dobili!

Pojdite stran, ker bom policijo poklical.

Pustite me, kaj jaz rabim paradiznik iz Afrike, raje naj ga zase pridelujejo.

Kar naj bičajo ženske, saj tako ali tako nič ne delajo!!

Otroci, ne hodite v Sudan, ker vam bodo roke in noge odrezali!!

Najbolj nepozabna odziva ob fotopeticiji sta bila: »Ne bom se slikal, ker sem prelep!« in »Moja glava je prevelika za objektiv!«

Najbolj zabavno je bilo, ko je nekdo rekel, da ne ve, kje je Sudan, da pa je Afrika daleč stran od nas in bičanje žensk še dolgo ne bo prišlo v Slovenijo, vsaj še od 50 do 60 let ne. Žal ne vemo, kaj bi ob tem rekla gospa, ki je dejala, da bi si ona pod vzglavnik skrila sekirico in moža ponoči ubila, če bi jo tepel in bičal. Najlepši odziv za nas mlade pa je prišel s strani starejše gospe, ki nas je pohvalila, da smo zelo pridni in da moramo izpeljati še več takih akcij. **»S tem, ko želite pomagati drugim, ste mi polepšali dan.«**

Zbrali smo 413 podpisov peticij in več kot 70 fotopeticij!

OKNO V IN IZ AFRIKE

V Ugandi, v jeziku rukiga edirisa pomeni »okno«. Edirisa, ki smo jo spoznali mi, predstavlja okno, skozi katerega Uganda gleda v Evropo, Evropa pa v Ugando.

Edirisa je tako ugandska organizacija za promocijo Afrike, kreativnosti, kulture in praktičnih znanj, ki izvaja tudi izobraževalni program »Edirisini Nasmehi«. Z njim omogočajo kvalitetnejšo izobrazbo otrokom z ugandskega podeželja. A Edirisa je tudi društvo, ki deluje v Sloveniji. V sodelovanju z ugandsko Ediriso je lani izvedlo bralni projekt *Sposobnost branja – okno do znanja*. Cilj projekta je bil omogočiti otrokom dostop do učnih gradiv, razviti bralno kulturo ter dvigniti pismenost z ohranitvijo lokalnega jezika in kulture.

Tako si tudi Društvo Edirisa Slovenije prizadeva, da bi se uresničilo drugi Milenijski cilj. Leta 2000 so Milenijske cilje sprejeli Združeni narodi. K njihovi uresnitvi se je zavezalo 189 držav. Uresničeni naj bi bili do leta 2015, a danes jim ne kaže prav dobro. Zdi se, da jih bodo do leta 2015 uresnili le delno. A Edirisa se ne glede na to bori proti revščini in se zavzema za zagotovitev izobrazbe otrok.

Geslo projekta za izpolnitev Milenijskih ciljev je *TUDI TI SI DELČEK TEGA SVETA*. Sledijo ideji, da lahko tudi ti pomagaš:
odpraviti revščino,
otrokom omogočiti šolanje,
vzpostaviti enakopravnost,
ohraniti življenja otrok,
izboljšati zdravje mater,
ozdraviti svet in
si eno z naravo ter partner pri razvoju sveta.

Na stojnicah v središču mesta so udeleženci tabora mimoidočim predstavili ugandsko organizacijo Edirisa ter bralni projekt društva Edirisa Slovenija. Otroci bi se morali naučiti brati, so poudarjali. Nekateri otroci hodijo v šolo le leto ali dve in se naučijo samo osnov pisanja. Otroci tam nimajo niti knjig, da bi lahko bolje brali. Zato si Edirisa prizadeva, da bi ustanovila šolske knjižnice na ugandskem podeželju. Sedemdeset odstotkov vprašanih mimoidočih ni vedelo za Ediriso, a se jim je, ko so izvedeli, za kaj se zavzemajo, njihovo delo zdelo zanimivo in odlično.

ZABOBNJAJ, PODPIŠI ALI FOTOGRAFIRAJ SE ZA AFRIKO!

Žana Strgar in Sara Kondič, ki sta sodelovali v skupini Amnesty International Slovenije, sta nam rade volje povedali več o tem, kaj so počeli oni.

Kaj ste delali na delavnici?

Sara: Pogovarjali smo se kaj je Amnesty ... kako se pravilno nagovarja ljudi in z njimi sodeluje ...

Zakaj?

Žana: Pripravljali smo se na sobotno akcijo, na kateri smo zbirali podpise apelov, bobnali in se fotografirali za fotopeticijo ... – delali smo reči, s katerimi smo želeli pomagati Afriki. Zato smo se učili, kako pristopiti do ljudi in jih pregovoriti, da sodelujejo.

Kakšen je bil vajin prvi vtis o delavnici?

Žana: Sprva me naslov delavnice ni pritegnil. praznaprav sem bila kar nekako užaljena, ker nisem v kateri drugi delavnici, a pozneje sem ugotovila, da sem se motila.

Sara: tudi meni se je to na začetku zdelo bedno, a sem postala boljše volje, ko sem opazila, da bova z Žano skupaj.

Vama je bila všeč vaša mentorica in ostali člani?

Sara: Imeli smo super mentorico, ki je zabavna in igriva, z dobrim smislom za humor. Fanta v skupini sta vse skupaj še popestrila! Imamo se super.





TRI ŽUŽELKE

Kaj je pravična trgovina? Kako je drugačna od »normalne«? Katere izdelke prodajajo in iz česa so izdelani? Vprašali smo tiste udeležence tabora, ki so v petek popoldan sodelovali na delavnici o pravični trgovini in v soboto dopoldan stali ob stojnici, na kateri so bili predstavljeni izdelki z različnih koncev Afrike. Povedali so nam tole:

Pravična trgovina ni trgovina, ampak je mednarodno gibanje. Povezuje jih skupni cilj. Hočejo, da se prepreči izkoriščanje delavcev z manj razvitih delov sveta. Nasprotujejo delu otrok, zahtevajo, da vsi delajo v primernih delovnih pogojih in da so izdelki narejeni iz okolju prijaznih materialov. Izdelki so iz naravnih materialov, na primer pletene košare za sadje in krompir, verižice iz gline, stekla in bronu. Na stojnici so prodajali tudi nekaj vrst afriških čajev in kave.

Ljudje, ki jih je v soboto dopoldan prineslo v center Kranja, slabo poznajo pravično trgovino. Kar 47 odstotkov vprašanih mimoidočih pravične trgovine ni poznalo, nikoli niso še ničesar kupili in ne poznajo trgovin, v katerih se ti izdelki prodajajo.

Nekaj odgovorov, ki smo jih dobili, je bilo prav posebej **zanimivih ...**

»Ste že kdaj slišali za pravično trgovino?«

»Ne, ker ni nič reklam.«

... **smešnih ...**

»Ali morda veste, kako se imenuje trgovina v Ljubljani, kjer prodajajo izdelke pravične trgovine?«

»Nekaj, kar leti.«

»Ahm ... Zdi se mi, da 3 ose!«

»Ne vem natančno. Mislim, da ima ime po eni žuželki.«

... **nenavadnih ...**

»Ali veste, iz česa so narejeni izdelki pravične trgovine?«

»Iz nevarnih materialov.«

»Iz smeti.«



PALAČINKANJE

zgodilo se je v soboto ...

Mmm ...,
kako bodo
dobre.



Velika družina, velik lonec!



Obrni me,
kmalu
bom črna!



Vsa zahvala gre učiteljicama Minki in Nadi.



Tale bo pa
mal
umetniška.



Kmal jih
bo 200!

HAHAHA!
Ha, ha!



Vrgla bom,
vrgla bom!

Kolk
olja!
Ups!



Pobrali smo ponve iz vse šole, pa
še kuharica nam jih je posodila ...





Te bodo pa z nutelo ...



Celo me bodo porabl! Vheeeee!



Šmorn rulz!



Kva se bašemo!

Po dolgotrajni peki se jih je tukaj zbralo čez 200.



Ej, ta je moja!

Jz bi jo pa z marmelado!!

Še zame kaj!.



Mmmmm
mm ...

Jz grem hitr po še eno.

Kolk so dobre!

BURNO POPOLDNE

V soboto po kosilu smo imeli prosti čas. V učilnicah smo se igrali, pogovarjali, tudi jedli, čeprav smo imeli malo prej kosilo. Skratka, nismo imeli kaj početi. Toda to se je kmalu spremenilo – prišel je svetovni popotnik Janin Klemenčič. Imel je marsikaj povedati. Bil je že v Aziji in po vsej Afriki, najbolj mu je všeč Azija, toda ker smo se tokrat pogovarjali o Afriki, nam je pripovedoval o njej, čeprav smo ga na koncu spraševali tudi druge stvari. Govoril nam je o afriških plemenih in govoril je zabavno. Ko je potoval po Afriki, je namreč posnel film. Med pripovedovanjem je bila smrtna tišina. Vsi smo z zanimanjem poslušali. A bilo je zelo dolgo predavanje.

Še ko je Janin Klemenčič pripovedoval ob fotografijah, so prišle tropske zdravnice. Učiteljica Dunja je videla, kako smo utrujeni in nepripravljeni poslušati, zato se nas je usmilila in nam dala petnajst minut odmora. Hvala! Med odmorom smo se igrali z balonom, najbolj pametni pa so počivali, saj so vedeli, da se obeta še burno popoldne. Počitka je bilo prekmalu konec.

Zdravnica Ketji, ki je bila že nekajkrat v Afriki, nam je povedala nekaj osnovnih informacij o afriških boleznih, poškodbah in svojih izkušnjah, ko je kot prostovoljka delala v Afriki, in kaj je pomembno vedeti, preden se odpravimo tja. Ker nas je bilo za cel bataljon, smo se razdelili v več skupin.

Pol nas je ostalo v likovni učilnici, kjer smo delali nakit iz fižola, leče in koruze, tako da smo jih luknjali z debelo ali s tanko šivanko in jih nizali na vrvice. Nato smo se zamenjali in se z zdravnicami vrnili v Afriko. Bilo je zelo zanimivo, saj skoraj nihče ni poznal niti pol afriških bolezni niti kako se zaščitimo pred njimi. A najbolj zabavno je bilo spoznanje, katera bolezen je v Afriki najbolj razširjena. No? Ugibali smo kot nori. Lomili jezike ob čudnih imenih eksotičnih bolezni. A odgovor je bil preprost – najpogostejša bolezen v Afriki je prehlad. Ha! No, ko je bil čas za vprašanja, smo bili vsi tako utrujeni, da jih ni bilo prav veliko. In nato končno konec najbolj naporenega dela dneva, saj je po večerji vedno le še zabava. Impro!!! Nato pa počitek. Zzzzzzzzzzz!



(NE)SPANJE

Pa lahko noč ob pol enajstih.

Vsi v pižamah in spalnih vrečah.

Luči ugasnjene.

Učiteljice patroljirajo po hodniku.

In. Prvič: »Hihihhi!« In potem: »Hohoho!« Pa: »Hehehehe!«

»Miiiiir! Tišina! Spat!« se derejo.

In odidejo.

Spet: »Hihihhi, hehehe!«

NOČNE DEJAVNOSTI

Ponoči se zbudim ob 1:50 in zaslišim, kako nekdo SMRČI. Groza! Hhrrr, pšuuuu, hrrr, pšuuu! Do pol treh nisem mogel zaspati! Ubogi jaz, pa tako sem se utrudil s hihitanjem! Ubogi jaz, edini fant med



In potem je prišla nedelja. Po zajtrku nas je obiskal Tomo Križnar in povedal o svojem fantastičnem delu in brezkončnih izkušnjah ...

In medtem ko so se članki še pisali, vprašanja še zastavljala, je bilo časopis potrebno poslati v tiskalnik ... Vse, kar ni prišlo v tokratno izdajo, vas najde kmalu v razširjeni obliki!

Za letošnji časopis so svoje ideje, članke in čas darovale zelo nadarjene novinarke Katja Lopuh, Lucija Sladič, Katja Gorzetti, Tjaša Kodrič, Živa Hude, Anja Poznič, Janina Klemenčič, Nina Petač, Ajda Galič, Tajda Perne, Živa Dolenšek in edini, a toliko bolj sijajni novinar Mark Anže Šuštar. Fotografirale so Tjaša Vugrin, Simona Jereb, Dunja Jezeršek.